

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

вул. Механізаторів, 9, м. Київ, 03109

<https://grd.gov.ua>

Затверджено

Громадською радою доброчесності

12 квітня 2017 р.

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду

Єлфімова Олександра Васильовича

критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про **Єлфімова Олександра Васильовича** (далі – Кандидат), судді Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Кандидат був головуючим у справі щодо розгляду касаційної скарги у т.зв. “справі Тимошенко”. Вироком Печерського суду м.Києва від 11.10.2011 у справі №1-657/11 її було засуджено до позбавлення волі на строк 7 (сім) років за надання Директив Прем'єр-міністра України делегації НАК «Нафтогаз України» на переговори з ВАТ «Газпром» щодо укладення контракту купівлі-продажу природного газу в 2009-2019 роках і контракту про обсяги та умови транзиту природного газу через територію України на період з 2009 року по 2019 рік, які передбачали головні завдання делегації. (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/18536012>)

29 серпня 2012 року Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, де головуючим був Кандидат, залишив рішення судів нижчих інстанцій без зміни. Даних про окрему думку Кандидата у даній справі немає.

14 квітня 2014 року Верховний Суд України у повному складі переглянув справу та скасував вирок та усі попередні рішення як незаконні та необґрунтовані (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39493122>).

Загальновідомим є факт, що ця справа мала значний суспільний та міжнародний резонанс. Також вона мала очевидний політичний підтекст та весь процес супроводжувався порушеннями, які мали очевидний характер. Самі рішення, які були винесені Печерським районним судом м.Києва, Апеляційним судом м.Києва, Вищим спеціалізованим судом з розгляду цивільних та кримінальних справ мали всі ознаки свавільності, а їх розгляд не можна було вважати розглядом справи незалежним та

безстороннім судом, як того вимагає ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Такі оцінки процесу та рішенням у “справі Тимошенко” дали уповноважені представники Європейського союзу. Зокрема, у заяві Високого представника ЄС у справах зовнішніх відносин та безпекової політики Кетрін Ештон у зв’язку з вироком у справі Юлії Тимошенко вказано: “Європейський Союз глибоко розчарований вироком Печерського районного суду у справі Юлії Тимошенко. Він був винесений після судового процесу, що не відповідав міжнародним стандартам справедливого, прозорого та незалежного судочинства, до чого я неодноразово закликала у своїх попередніх заявах. На жаль це є доказом того, що правосуддя застосовується вибірково під час політично вмотивованих переслідувань лідерів опозиції та членів колишнього уряду.”

http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2011/2011_10_11_04_uk.htm

У окремій резолюції Європейського Парламенту від 24 травня 2012 року було вказано, що Європейський парламент “вимагає припинити застосування вибіркового правосуддя, спрямованого проти політиків та інших опонентів, висловлює жаль через те, що Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відклав своє рішення щодо касаційної скарги у справі Тимошенко на вирок Печерського районного суду міста Києва на 26 червня 2012 року; звертає увагу на перенесення касаційного розгляду у справі Юлії Тимошенко на 26 червня 2012 року та вважає таку відстрочку прикрою, і застерігає проти затягування належних судових процедур” http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a89

Про численні недоліки у процесі розгляду цієї справи було вказано і у Резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи від 26 січня 2012 року http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a57

30 квітня 2013 року Європейським судом з прав людини прийнято рішення у справі Тимошенко проти України, яким серед іншого визнано, що ця справа була наслідком політично мотивованого переслідування лідера опозиції шляхом ініціювання декількох кримінальних справ після зміни влади та перед парламентськими виборами (п. 298 Рішення ЄСПЛ). http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_924/page4 .

Відповідно до п. 12 Висновку Консультативної ради європейських суддів №1 «Щодо незалежності, ефективності та ролі суддів» «Судова влада повинна користуватися довірою не тільки з боку сторін у конкретній справі, а й з боку суспільства загалом. Суддя повинен не тільки бути насправді вільним від будь-якого неналежного зв’язку, упередження або впливу, але він чи вона також повинні бути вільними від цього в очах розумного спостерігача. В іншому випадку довіра до незалежності судової влади буде

підірвана». Вважаємо, що у даній справі Кандидат порушив цей принцип, та в очах великої кількості розумних спостерігачів, у тому числі авторитетних та компетентних інституцій виглядав залежним від впливу попередньої влади, яка використовувала судову владу для політично вмотивованих переслідувань.

Саме цією справою було істотно підірвано авторитет судової влади. Водночас судом касаційної інстанції під головуванням Кандидата не виявлено жодних порушень судів нижчих інстанцій, вирок було визнано законним і обґрунтованим. Сам процес у суді касаційної інстанції під головуванням Кандидата жодним чином не усунув усі недоліки процесів у нижчих інстанціях, що призвело до постановлення незаконного і свавільного рішення та лише поглибило недовіру суспільства до судів.

Звертаємо увагу, що у реєстрі судових рішень відсутня ухвала суду касаційної інстанції від 29.08.2012 р. у цій справі. Відповідно до законодавства несвоєчасне внесення рішень до реєстру судових рішень є підставою для дисциплінарної відповідальності судді. Нам невідома роль Кандидата у тому, що ця ухвала досі не опублікована, але ми вважаємо за необхідне з'ясувати при проходженні співбесіди чи вжив Кандидат усіх заходів для забезпечення внесення цього рішення у реєстр.

2. Відповідно до даних, які містяться у досьє Кандидата, з 22.02.2014 р. по 04.10.2014 р., тобто 223 дні Кандидат перебував у Росії. Він виїхав у день втечі колишнього Президента В. Януковича та залишався там тривалий час вже після окупації та анексії Криму, окупації частини Донбасу та початку Росією агресивних воєнних дій. Враховуючи такі обставини, з позиції поінформованої та розсудливої людини логічно припустити, що перебуваючи у Росії Кандидат мав контакти з представниками країни-агресора, високопосадовцями - втікачами, яких правоохоронні органи України звинувачують у державній зраді, організації масових розстрілів на Майдані та насильства над учасниками Революції Гідності. Дії Кандидата є схожими на переховування та намагання ухилитися від можливої відповідальності. Така поведінка судді очевидно не є прикладом для законослухняної людини і явно не сприяє зміцненню довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Окрім того, Громадська рада доброчесності вважає за необхідне надати Вищій кваліфікаційній комісії суддів інформацію, яка може бути використана при оцінці відповідності Кандидата критерію професійної етики.

У Єдиному державному реєстрі судових рішень виявлено три рішення, що були ухвалені у період, коли за даними матеріалів досьє Кандидата він був відсутній в Україні.

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37321142>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/49520163>

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43944602>

Останні два рішення містять очевидні помилки щодо дати їх розгляду. Зокрема в ухвалі від 31.08.2014 р. у справі № 5-5070ск15 вказано, що “колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у складі: головуючого Єлфімова О.В., суддів: Крещенка А.М., Сахна Р.І., розглянула в судовому засіданні в м. Києві 31.06.2014 р. касаційну скаргу засудженого ОСОБА_1 на вирок Орджонікідзевського районного суду м. Харкова від 16.01.2015 р. та ухвалу Апеляційного суду Харківської області від 29.04.2015 р.”

А в ухвалі від 29.04.2014 р. у справі № 5-2314ск15 вказано, що “колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у складі: головуючого Єлфімова О.В., суддів: Животова Г.О., Сахна Р.І., розглянула в судовому засіданні в м. Києві 29.04.2014 року касаційну скаргу засудженого ОСОБА_1 на вирок Заводського районного суду м. Миколаєва від 27.08.2014 р. з клопотанням про поновлення строку”.

Такі очевидні помилки у текстах ухвал є грубим порушенням вимог ст. 7 Кодексу суддівської етики відповідно до якої суддя повинен старанно й неупереджено виконувати покладені на нього обов’язки та вживати заходів для поглиблення своїх знань та вдосконалення практичних навичок.

Вважаємо, що наведених фактів достатньо для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

Відповідно до частини четвертої статті 19 Регламенту Громадської ради доброчесності за наявності важливої інформації Рада у подальшому може окремим рішенням змінити або скасувати висновок, або затвердити новий висновок.

**Координатор
Громадської ради доброчесності**